

[Schaumann.]

Jeg ønsker endvidere at pege paa, at det nys afholdte Amsraadsvalg i Sønderjylland med stor Tydelighed viser, at det er nødvendigt, at alle Danske forenes i et Arbejde for at understøtte og underbygge det nationale Arbejde i Sønderjylland og i lige Maade det nationale Arbejde, der gøres for Danskheden Syd for Grænsen. Vi ønsker og kræver kun vor Ret i Sønderjylland, som vi vil yde Ret over for andre; men med de kolossale Hjælpemidler, Tyskerne raader over i Sønderjylland, er det nødvendigt at sige til hele det danske Folk, at det paa en ganske anden Maade maa være med i Arbejdet for Hævdelse af vore Rettigheder. Den Kamp, vi fører dernede, fører vi naturligvis for vor egen Skyld, men jeg føjer til, at vi fører den ogsaa for Danmarks og Nordens Skyld.

Gunnar Fog-Petersen: Det foreliggende Forslag til Finanslov peger mod et stadig større Statsbudget. Efter Krigen, da vi havde de store Budgetter, viste Kurven i nogle Aar nedad eller gik jævnt op og ned; nu peger den opad igen. Dette er først og fremmest et Udtryk for, at Staten paatager sig mere og mere, og naar blot den vil afholde sig fra egentlig Forretningsvirksomhed, bør en saadan Udvikling i sig selv ikke misbilliges; der er sikkert endnu Omraader, hvor Statens regulerende Haand tiltrænges. Indtægterne faar Staten som bekendt gennem Skatter, og alle Skatter har det til fælles som det væsentlige ved dem, af hvad Art de end nævnes kan, at det er Penge ud af Borgernes Lommer. Derfor ser ogsaa alle de Borgere, som ikke direkte lever af Staten, med Bekymring paa stigende Budgetter, og de, der direkte lever af Staten, bør ret forstaaet nære den samme Bekymring, thi at Skatterne kan blive for store, bør intet Medlem af Bevillingsmagten, hvad enten det er Ministre, Embedsmænd eller Rigsdagsmænd, nogen Sinde glemme. Vi vedtager sjældent Skatter her i Rigsdagen, der i første Omgang direkte tager Sigte paa at øge Statens Indtægter og dens Formaal; vi vedtager Udgifter begrænsede i Tid og Formaal, og naar Tiden er gaaet og Formaalet naaet, vedtager vi at beholde de Statsindtægter, som blev tilvejebragt med det særlige Formaal for Øje. Dette

har i mange Aar under skiftende Regeringer været Vejen til øgede Statsbudgetter, den har vist sig at være farbar og brugbar.

Her i dette Ting har vi ikke stor Indfyldelse paa selve Finansloven og vel i det hele en aftagende Indfyldelse. Vi ved daarligt nok, om vi tør tale med. Paa vort Bord ligger et Forslag om Landstingets Afskaffelse. Bag Forslaget staar Folketingets Flertal og den stærke Statsminister. Hvad er *vi?* Ja, mig forekommer det, at kan der være nogen Tvivl om Folketingets Evne til at afskaffe Landstinget — thi saaledes er jo Sammenhængen —, saa kan der ikke være megen Tvivl om, at Landstinget selv bidrager til at fjerne sig selv, først og fremmest derved, at det som Forfatningsfaktor udvisker sit eget Ansigt. Da med den nye Grundlov alle Afgørelser blev henlagt til de for begge Tings Medlemmer fælles Partimøder, mistede Tokammersystemet med det samme sin Idé, det vil sige, det begyndte at visne hen. En saadan gammel Blommegren kan holde Liv i mange Aar, med færre og færre Frugter, færre og færre Blade, til den et Foraars glemmer at springe ud. Den kan undertiden reddes ved en Beskæring, men undertiden bliver den ogsaa savet af. Man spørger: Hvad ligger der for her? Nu er ogsaa Landstingets Finanslovdebat afskaffet. Finansloven har altid været Folketingets, men der var dog engang i Landstinget en almindelig Drøftelse af Landets Anliggender, af dets Økonomi knyttet til denne Førstebehandling. Nu er ogsaa dette kun Historie. Og dog kunde der være Grund til i disse Aar ogsaa paa dette Sted at tale om vort Lands Stilling. Vi gennemlever en Overgangstid, fra overvejende Agrarstat til By- og Industrisamfund paa Selvforsynings Grund med hvert Aar aftagende Landbrugseksportmuligheder, og i denne Tid bliver den politiske Deling som Følge deraf langsomt, men sikkert en anden. Konservatisme bliver, som det altid har været, det længst muligt at holde paa det bestaaende og afvente de gode gamle Dages Tilbagekomst, Radikalisme, at man skal erkende den nye Tingenes Tilstand og handle derefter. Det vil i de kommende Aar vise sig, hvem der er konservativ, og hvem der er radikal. I „Social-Demokraten“ for i Dag findes en Kronik underskrevet med Navnet Knud